

Noteikumi 0309069134 35382

34
858 m/f
par arestēto pavadīšanu un ieslodzījuma vietu ārējo apsardzību.

(Izdoti 1919. g. 16. jūlija likuma kārtībā.)

1. Visu resoru arestēto pavadīšana apvienojama vienā organizācijā un uzliekama kaŗaspēkam. Šim nolūkam pie apsardzības ministrijas nodibinamas sevišķas apsargu komandas, kuŗas neietilpst valsts ārējās aizsardzības kaŗaspēkā. Ar komandu pastāvēšanu saistītie izdevumi ievedami apsardzības ministrijas budžetā zem klasifikācijas: „Citu resoru vajadzībām”.

Piezīme. Sevišķām apsargu komandām pienākas apsargāt arī valsts banku un valsts papīru spiestuvi.

2. Vietās, kur sevišķas apsargu komandas nepastāv, to pienākumi uzliekami vietējām kaŗaspēka nodaļām.

3. Apsargu komandu pienākumi 10. pantā minētos gadījumos piekrīt policijai.

4. Kaŗaspēka pienākumi attiecībā uz arestēto pavadīšanu ir sekoši:

- 1) arestētos pavadīt pa noteiktām maršrutu līnijām no viena cietuma uz otru;
- 2) arestētos pievest no cietumiem uz maršrutu līniju starpstacijām un no turienes uz cietumu;
- 3) arestētos pavadīt pilsētu un miestu rajonos no cietumiem uz tiesu un administratīvām iestādēm, kā arī pie izmeklēšanas tiesnešiem, uz slimnīcām un pirti, kur tās atrodas ārpus cietuma, un no turienes atpakaļ.

Piezīme. Rīgā ša panta pēdējā (3.) pk. minētie arestēto pavadīšanas pienākumi uzlikti sevišķai cietumu resora pavadu komandai.

5. Arestētie pārsūtami kaŗaspēka apsardzībā pēc noteiktiem maršrutiem un noteiktās dienās.

6. Arestēto pārsūtīšanas maršrutu pēc dzelzsceļu un tvaikoņu sarakstiem sastāda un dienas noteiz tieslietu ministrija, vienojoties ar galveno štābu.

Rīgā, 1922. g. 19. oktobrī.

7. Arestēto pārsūtīšana ārpus noteiktā maršruta un laika pielaižama tikai ārkārtējos gadījumos un izņēmumu veidā uz tieslietu vai iekšlietu ministrijas sevišķu pieprasījumu.

8. Bez jau minētiem (4. p.) arestēto pavadīšanas pienākumiem kaŗaspēkam piekrīt:

- 1) lielāko un svarīgāko ieslodzījuma vietu ārējā apsardzība, pie kam sardzes telpas ierādamas cietumos;
- 2) palīdzības sniegšana cietumu administrācijai ārkārtējos gadījumos.

9. Cietumu apsardzības kaŗaspēka nodaļu priekšniekiem ir tiesība, saskaņā ar garnizona reglamentu, apmeklēt cietumus, ciktāl tas nepieciešams, lai pārbaudītu sargu dienesta pienākumu izpildīšanu.

10. Pilsētās, miestos un apvidos, kur nekādu kaŗaspēka nodaļu nav, 4. panta 2. un 3. pk. minētie arestēto pavadīšanas pienākumi uzlikti vietējai policijai.

Bez tam vēl policijai piekrīt pavadīt arestētos no ieslodzījuma vietām uz mīrtiesnešu kamerām rajonos, kur nav tieslietu ministrijas pārziņā stāvošu ieslodzījuma vietu.

11. Ar arestēto pavadīšanu un ieslodzījuma vietu ārējo apsardzību saistītie kaŗaspēka un policijas sargu komandējumu, ceļa un citi izdevumi sedzami no apsardzības un iekšlietu ministriju budžetiem pēc piederības.

12. Pārsūtāmo arestēto ceļa izdevumi sedzami no tieslietu, apsardzības un iekšlietu ministriju budžetiem pēc piederības.

13. Likumi par ieslodzītiem (Kriev. lik. kop. XIV. sēj., 1890. g. izd. ar vēlāk. turp.) un 1907. g. 10. jūnija likums par pavades dienestu paliek spēkā tiktāl, par cik tie nerunā preti šiem noteikumiem.

Ministru prezidents Z. Meierovics.

Tieslietu ministrs V. Holcmanis.

Apsardzības ministrs G. Zemgals.

PASKAIDROJUMI

pie noteikumiem par arestēto pavadīšanu un ieslodzījumu vietu ārējo apsardzību.

Pastāvošie likumi par arestēto pavadīšanu un apsardzību (Krim. lik. kop. XIV, sēj. 1890. g. izd. ar vēlāk. turp. un 1907. g. 10. jūnija lik. par pavadē dienestu) ir novecojušies un daudzējādā ziņā mums nepiemēroti. Šie likumi mūsu dzīvē ir radījuši resoru starpā daudz nesaprašanās un bezgalīgu korespondenci, kas savukārt tikai bremsēja arestēto pārsūtīšanu un traucēja tiesu darbību. Ir bijuši daudz gadījieni, kad arestēto neizsūtīšanas dēļ bij jāatliek gan civil-, gan kara tiesu sēdes, lai gan bij izaicināti pat no lielākiem attālumiem liecinieki un cietušie. Aiz šā paša iemesla arī ministru kabinetam arestēto pārsūtīšanas un ieslodzīšanas vietu ārējās apsardzības jautājieni ir darījuši daudz raizes un laupījuši kabineta apspriedēs daudz laika. Puslīdz normalās sliedēs jautājieni tika iebidīti ar ministru kabineta š. g. 4. maija lēmumu. Tādu tiesas un administrācijas regulāras darbības nokārtošanas dēļ arestēto pārsūtīšanas un ieslodzīšanas vietu ārējās apsardzības jautājieni jānostāda uz drošiem pamatiem, izdodot attiecīgu likumu.

Projektējamam likumam par arestēto pārsūtīšanu un ieslodzīšanas vietu ārējo apsardzību par pamatu likti pastāvošie noteikumi un galvenā kārtā minētais ministru kabineta š. g. 4. maija dzīves prasību izbīdītais lēmums. Nekādi jauni, līdz šim nebijuši, pienākumi ar jauno likumu resoriem netiek uzlikti — tiek tikai sankceta un sīkāk apgaismota no š. g. 4. maija pastāvošā kātrība, kuja izrādījusies par pilnīgi lietderīgu.

Griežoties pie paša likuma projekta pēc būtības, jāuzsver sekošie principi:

1. Visu resoru — apsardzības, tiesu un iekšlietu ministriju — arestēto pārsūtīšana grupējama vienkopus un nododama pēc iespējas vienās rokās. Pretējā gadījumā Latvijā darbotos paraleli trīs vienādas organizācijas, kas maksātu pārāk daudz un nebūtu ne ar ko attaisnojamas. Ja visu resoru arestēto pārvadāšana nododama vienās rokās, tad to var uzņemt tikai apsardzības ministrija, jo kareivju pārvadāšanu civilresoram uzdot nepavisam nevar, atkarībā no dienesta attiecībām, turpretī civilresora arestēto pavadīšana, ņemot vērā lietas nopietnību, uzticama kaļaspēkam.

2. Lielāko un svarīgāko ieslodzīšanas vietu ārējā apsardzībā uzliekama kaļaspēkam. Svarīgu un bīstamu noziedznieku apsardzība gan no iekšienes gan ārienes draudošām briesmām ir par daudz svarīgs valsts drošības jautājieni, lai to uzticētu uz brīva līguma pieņemtiem un civillikumiem padotiem sargiem. Ir liela starpība starp civilierēdņu un kareivju rīcības robežām (tiesībām), kā arī starp atbildību par dienesta nolaidībām. Cietuma drošība var tikt apdraudēta tikpat no iekšienes, kā ārienes. Katra tieksme izlausties no cietuma iekšienes, vai arī atsvabināt cietumniekus no ārienes, paralizejas jau ar to apziņu, ka cietums atrodas stipras varas, reāla spēka apsardzībā. Ja šimbrīžam pastāvošie kareivju cietumu ārējie posteņi tiktu noņemti, tad tūliņ cietuma budžets būtu jāpalielina par 4.783.920 rbļ. gadā.

3. Apvietināto pārvadāšanai un ieslodzījuma vietu ārējai apsardzībai paredzēts nodibināt sevišķas apsargu komandas, kuju pienākums būtu arī valsts bankas un valsts papīru spiestuves apsargāšana. Apsargu komandas neietilptu valsts ārējās aizsardzības kaļaspēkā. Ar komandu pastāvēšanu saistītie izdevumi paredzēti ievest apsardzības ministrijas budžetā zem kla-

sifikācijas „Citu resoru vajadzībām“. Apsargu komandu kareivju apmācību un audzināšanu pārziņās kaŗaspēka priekšnieki pēc galvenā štaba norādījumiem, speciaļo dienestu turprētīm rikos attiecīgo resoru amatpersonas.

4. Pilsētās, miestos un apvidos, kur nekādu kaŗaspēka daļu nav, arestēto pavadišana uzliekama vietējai policijai. Šo pienākumu nav daudz un viņus policija ar sekmēm pilda jau tagad. Cietumu resora iekšējo uzraugu skaits aprēķināts tikai atkarībā no posteņu skaita un iekšējas apsardzības vajadzībām. Priekš retajiem arestēto pavadišanas gadījieniem būtu jāalgo speciāli pavadoņi, kuŗi citās dienās netiktu nodarbināti un izmantoti, kas būtu gluži neproduktīvs valsts izdevums.

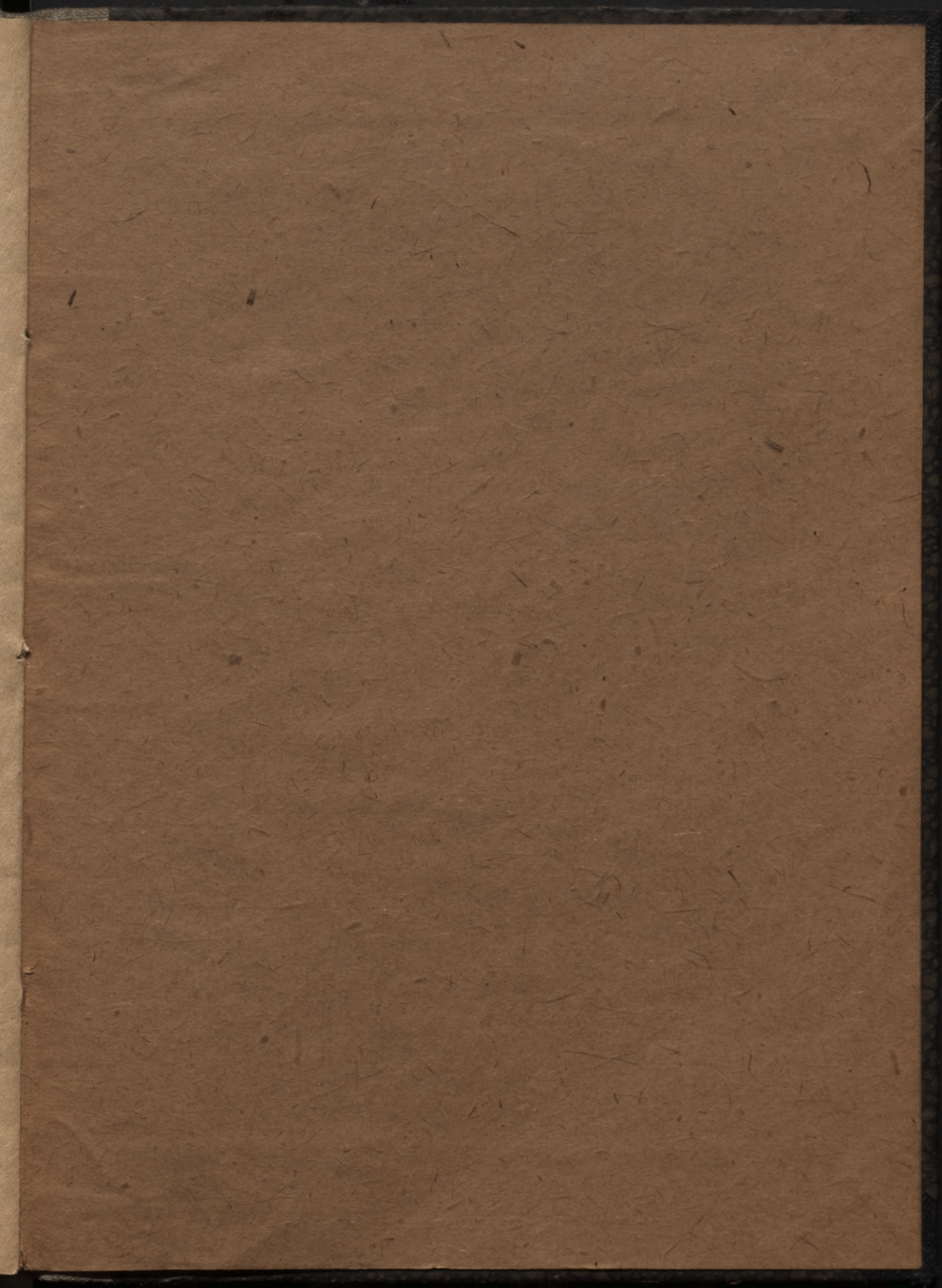
Ari arestēto pavadišanu no cietumiem uz ārpus pilsētu rajonu mīertiesnešu kamerām var uzlikt tikai policijai, jo bieži vien ar arestēto tur jāpaliek pa nakti un nav citas vietas, kur arestēto novietot, kā tikai vietējās policijas aresta telpās un nav arī citas vietas, kur mitināties pavadoņiem, kā tikai policijas iecirknis, vietējā policijas priekšnieka uzraudzībā. Ari šo pienākumu nav daudz un viņus līdz šim veic policija.

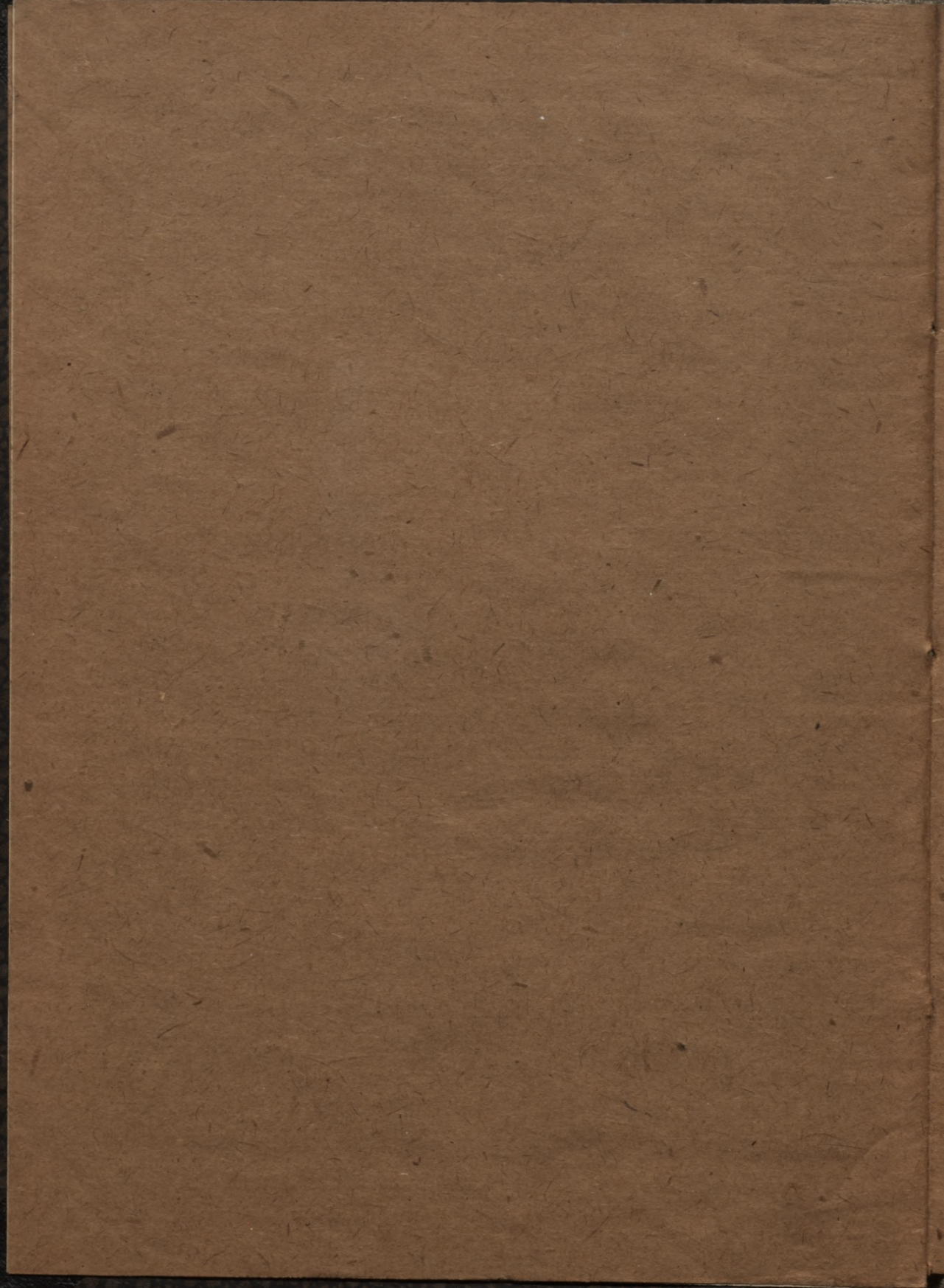
5. Arestēto pavadoņu un arestēto ceļa izdevumi sedzami resoriem pēc piederības. Tas ir vajadzīgs resoru pienākumu un atbildības norobežojumu dēļ un lai novērstu strīdus un nesaprašanās saimniecības jautājumus. Izdevumu koncentrēšana vienā resorā arī tehniski nemaz nav izveidamu, nav iespējama viena apvienota saimniecības kontrole.

Rīgā, 1922. g. 19. oktobrī.

Tieslietu ministrs V. Holcmanis.

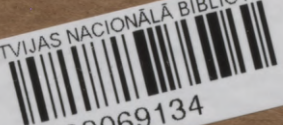

42

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309069134